

SZÉKELYSÉG

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI VEGYESTARTALMU HETILAP

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő DR. GAAL ENDRE.	Megjelen minden szombaton. Kéziratok nem adatnak vissza.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Dr. Gaal Endre lakásán (Pototzky-ház, Csikszereda), hová a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési díjak stb. küldendők. Hirdetési díjak előre fizetendők.
Égész évre	8 korona.			
Felévre	4 korona.			
Negyedévre	2 korona.			
Egyes szám ára 16 fillér.				

Székely egyetem.

Vármegyénk vezetősége a magánjavak kezelésére és felhasználására alkotandó szabályzat megalkotását folyó hó 24. napján tartandó rendkívüli közgyűlésre tüzte ki. Nem mulaszthatjuk el, hogy ehhez a kérdéshez már eleve újlag hozzá ne szóljunk. És nem mulaszthatjuk el, különösen azért, mert azon fejtegetésünk, amely a magánjavakhoz jogosultak, megállapításával foglalkozott, az egész vármegyében helyeslésre talált, sem a sajtóban, sem semmiféle nyilvános helyen annak helytelenségét az érdekeltek vitatni meg sem is kísérelték.

De nem mulaszthatjuk el azért sem, mert ez a kérdés olyan természetű, amely egyszerűsége ellenére eldönti azt, vajjon kiket illet a jövőben a jelenleg vármegyei kezelés alatt álló vagyon s mint ilyen természetű kérdés, oly fontos, hogy azt eléggé megvitatni alig lehetne.

Világos tény lévén az, hogy a vármegye magánjait kizárólag a csikvármegyei székely családok tulajdonát képezik, annak kezelése felhasználása és hasznosításáról intézkedni és rendelkezni is természetesen csak ezeknek van jogosultságuk. És helytelen gyakorlat az, hogy annak kezelése a törvényhatóság hatáskörében utasított, annak a törvényhatóságnak a hatáskörébe, amely nem kizárólag, sőt nem is nagy részben áll azon csiki székely családok leszármazottaiából, akiknek igényjogosultságuk van a vagyonhoz. A mostani vármegyei kezelés mellett az az anomalia áll fenn, hogy a vagyon felhasználásába és kezelésébe olyan egyének folynak több kevesebb hatalommal be, akiknek ahhoz jogosult-

ságuk nincsen, hogy ez a vagyon nagy részben olyan célokra is fordítassék, amely célokra semmiféle körülmények között fordítható nem volna.

Egyedüli helyes kezelési rendszer csakis akként képzelhető el, hogy az a vagyon kivétel a törvényhatóság kezéből, annak kezelése a csiki származású székelyek egyetemére, illetve ezek választottaira, mint tulajdonosokra bízatik.

A székely egyetem eszméje nem új, kivitelezése megvalósítása nem is nehézkes. Már a vagyon kezelésének első megállapítása idejében tervbe volt véve az, hogy az ne a törvényhatóság kezelése alá kerüljön, hanem a székelyek választottainak gyűlése elé, amely kérdés akkor azért nem lett kellő energiával megvalósítva, mert nem lévén akkor a vármegye vagyonának olyan nagy az értéke, az érdeklődés és ellenőrzés sem volt olyan nagy, mint ma. Ma azonban annál könnyebben keresztül vihető és megvalósítható ez a székely egyetem eszméje, mert azzal nem állunk egyedül.

A szászoknak saját vagyonuk kezelésére szász egyetemük van, amely a vagyon egy bizonyos föfelügyeleti jog öpségben tartása mellett belátása szerint saját maga kezeli, felhasználja vagy gyümöleszteti.

A székely egyetem megalkotásánál első teendő volna községenként a jogosultaknak összeírása és a jogosultak névjegyzékének végleges megállapításával azoknak törzskönyvbe való iktatása. Ha az meg lenne, kidolgozandó volna egy tervezet, amely meghatározná azt, miféle szervek és organumok létesítenek a jogosultsággal bírók közül a vagyon kezelésére és felügyeletére, miféle hivata-

lok rendszeresítenek az előálló ügykör végzésére. Mindez a törvényhatóság hatáskörébe tartozik azon az alapon, mert a ma érvényben levő szabályok szerint jelenleg annak van joga a vagyon felett intézkedni. A törvényhatóság hatáskörébe tartozik tehát magának a székely egyetemnek a megalakítása is. Természetesen a vallás- és közoktatásügyi kormányzatnak, mint a vagyonfelügyeleti szempontból legmagasabb hatóságnak jóváhagyásával és megerősítésével.

A magánjavaknak a törvényhatóság hatásköréből való kivételének s a székely egyetem hatáskörébe való utasításának igen fontos okai vannak.

Napirenden van az új vármegyei beosztás kérdése és amióta megszületett ebben az országban a mostani nemzetiségi politika, napirenden lesz helyenkint és megyénként minden órában, a szerint, amint azt a későbbi fejlemények és tapasztalatok szükségessé teszik.

Nem tudhatjuk tehát, hogy melyik pereben szakítanak el vármegyénkből egy darabot, avagy melyik pereben csatlakozunk hozzá. Tessék elgondolni most, hogy miféle bonyadalom keletkezik a magánjavak ügyében akkor, ha egy ilyen területi átalakulás lesz. Ha kimondjuk most azt, hogy a vagyon kezelés továbbra is a törvényhatóság hatáskörébe utalattatik, egy idegen területi rész ide csatolásával annak lakossai, — minthogy a törvényhatóságban való képviselteséhez a lélekszám arányában joguk lesz — beavatkozást nyernek olyan jogokba, amelyhez semmi közük sincs. Avagy a mostani csiki terület egy bizonyos részének elcsatolásával a vagyonhoz való jogukat veszítik olyan családok, akiknek ma talán első sorban

jogosultságuk van hozzá. Jogot veszítenek, mert más vármegye kötelékébe utaltatván, ennek a vármegyének az ügyeibe beleszólani nem adatnék mód. Avagy követelni lehetne-e azt, hogy Csikvármegye területe még egy esetleg következő ezer év alatt is csupán a magánjavak kedvéért ugyanaz maradjon ami ma, még akkor is ugyanaz maradjon, ha annak területi megváltoztatását egy magasabb érdek, a nemzet érdeke követelné meg.

Legyünk reálisok, ne legyünk önzők és kapzsiok, gondoljuk meg azt, hogy mennyire nem állana az esetleges nemzeti érdekeknek ellent a vármegye magánvagyonának akkor, ha annak kezelése a székely egyetemre lenne bízva, akkor mindegy volna az, hogy ez, vagy az a község, melyik vármegyéhez tartozik, akkor, ha családonként volna megállapítva a jogosultság, nem pedig területi alapon.

Pedig az új vármegyei beosztás vármegyénket sokkal közelebből érdeklí, mint azt igen sokan gondolják. A több oldalról vett és több és kevesebb érdekekkel bíró kombinációk ma olyanok, hogy aligha kerüli ki Csikvármegye az átalakítást. Marostordának Szászrégen inenni része és a Csikvármegye gyergyói részének új megyévé egyesítése, valamint a mostani Háromszéknek Brassó vármegyéhez és Csikhoz való szétosztása bár új és füleink előtt ismeretlen, de az új választási törvény megalkotásának valószínűleg szükségszerű következménye lesz. Meggondolandó tehát ilyen átalakulónak küszöbén a székely egyetem kérdése.

Van a vármegyei magánjavak törvényhatósági kezelésének ezzel szorosan összefüggő más hibája is. Tudjuk, hogy a vármegyei rendszer a

A „SZÉKELYSÉG” TÁRCAJA.

Üres a fészek.

Piroska 17 éves volt. A haja lenszíntű, az arca fehér mint a tej és égő rózsák égtek rajta. A szeme égszínűk. A termete pedig, mint a lilomé, lengő. A nézése gerle nézés volt. A mosolygása, mint a napsugár játéka a fűszáli harmaton. A lelke, a jósağa ott élt azokban a csodaszép versekben, melyeket a posta vitt Pest felé. Melyeket a lapban olvastak ifjú legénykék, szép asszonyok és szerelmes leánykák s a kiknek szívében színezte az ábrándokat, szította, lángborította az érzéseket a dal a »lenhaju« leányról. Petruscsikék családja egyike volt azoknak, hol az izlést a jó szív nemesíti s a műveltséget a családi élet tisztasága aranyozza be. Szerettek az irodalmat és élvezték azt. Lapokat járattak s Pétert is ismerték és becsülték. Hozzájuk is eljutottak a dalok a »kék szemű«, »lenhaju« leányról. Az első dálnál az öreg Petruscsik gondolkodott, hogy odaadja-e a lapot leánya kezébe? A papné, kívül tanácskozott, rövid gondolkodás után így szólt:

— Végére is jó fiu és ember lesz belőle!

Ebben benne volt ama politikai elv, amelyből Péter és Piroska kezdődő viszonyát mindketten megítélték. Erre építették a további maguktartását is. A lap Piroska kezébe került. Leányszobájában olvasta.

Egy pillanat alatt kinyitott arcán azok az égő rózsák s lángba borított azt. A szíve hevesen vert, a lélegzete elakadt. Valami kimondhatatlan bódulat vett erőt rajta s úgy érezte, mintha egy perzselő forragtagba került volna, mely ragadta a magasba, egyre

magasabbra. Finom kis kezével a szívet fogta s hátradólt a zsölylyében.

... A szivecskéje pedig vert, zakatolt gyorsan, mint az ébresztő óra kicsi kalapácsa. Ime itt volt az éjszakák csöndjében oly sokszor feltett lázas kérdésre: — »szeret-e? ... szeret-e?« itt volt a válasz. Nem is válasz volt ez, hanem lángoló sorokban foglalt vallomás. A szerelmes szívetek a bátorítatlan, együgyű szavak, vagy sokszor a regényekből betanult s ügyetlenül elmondott banális vallomások is mámorba ejtik. Hogyne büvölte volna el a nevelő intézetből kikerült lilomos lelkű leánya szívet: egy első szerelmétől ihletett zenialis költő lángoló verse?

Piroska dobogó szivecskéje egyszerre csak édes-kiósan összeszorult s kis mahugoni asztalára támasztott kezére borulva zokogásba tört ki. E sírás alatt borzongott félt, remegett. Nem tudta mi történik vele. Csak sirt és félt. Most érett szívében az érzés valóságáig, melynek már rabjává tudta magát. Péterrel való első találkozására után. Így, így születik a szerelem. Ábrándokban, pajzán öntudatlan érzések közt fogamzik, köny és fájdalom közt érik.

Egyszer csak felütötte fejét s szívetindító keserűséggel zokogta maga elé:

— De Istenem, én nem tudok vele többet találkozni. Én nem merek a szemébe nézni. S azután kezébe kapta a lapot, szívéhez szorította, lázas csókokkal hintette tele és ... és már mosolygott, mint a nyári ég a zivatar után.

Azután találkozott Péterrel. A zongoránál ült és egy édes Chopin dalt játszott. Nem vette észre, hogy Péter a háta mögött áll. Mikor ismételte, dudolni kezdett hozzá, majd meg szöveggel énekelte. A zene kísé-

retté vált. Az ének vezette a dallamot. Péter oldalról láthatta az arcát. Szemeit lecsukta. Fekete selymes pilláin köny rezgett s végig csordult égő átszellemült arcán. Az ének utolsó, elhaló hangját egy szenvedélyes akkord fejezte be. A leánya keze lehullott a billentyűkről. Péter elbűvölten állt a jelenet s a dal hatása alatt s kiejtő kezéből a pálcát. A leány összerendezve, arcán zavarodott ijedséggel tekintett Péter felé.

— Péter! — kiáltá elfojtott hangon.

— Piroska! — És néztek egymásra.

Ez volt az első találkozásuk a dal megjelenése óta. És utolsó is, mert Péter bucsuzni jött. A leány felült és lesütött szemmel reszkette nyújtá Péternek kezét, ki zavarral küzdött.

— Piroska, ... maga művésznő ...

— Ugyan Péter ... hallgattak. S e hallgatásból megértették a szíveiken diadalmaskodó hangulatot.

Először Péter szólalt meg:

— Én bucsuzni jöttem!

— Bucsuzni?

— Bucsuzni.

— A mamától elbucsuztam már. A papát felkeresem a mezőn.

— És tőlem most akar?

— Igen.

A leánya Péterre emelte tekintetét és az a fájdalom, mely belőle kisírt, vallomás volt Péter számára.

— Igen Piroska, a kötelesség, tanulmányaim hívnak. Ha megérdemlem tartson meg emlékében.

— Nagy időre megy el?

— Nem tudom.

A zongorán egy pár szál hóvirág volt. Péter tekintete azokra esett. A leány észre-

— Lássá, ezek az első virágok. A papa hozta reggel. Szereti a virágot?

— Sajnálom, hogy nem én leptem meg vele.

A leánya elpirult s a négy szál közül, hogy zavarát ellenpezze, hármát a hajába tűzött.

— És a negyedik szállal miért oly kegyetlen??

— Péter, nem vagyok kegyetlen. Felvette a virágot s Péter felé nyújtotta.

— Piroska!

— Vigye emlékül!

Péter megragadta a leánya kezét s öntudatlanul föléje hajolva hosszan megsókolta.

— Péter! — kiáltott a leánya elpirulva s meghatott, remegő hangon hozzátette: — Lássá a virág a földre hullott. A fiu megértette a folytatásból a bocsánatot; s a virágot ajkához emelve gomblyukába tűzte.

A mama akkor lépett be.

— Karvay úr, lesz szerencsénk ma vacsorára?

Péter kimentette magát, hogy az estét öreg szülői akarja tölteni.

Mikor Péter elment, kikisérték, a veranda ajtajáig. Piroska tekintetével követte, amíg el nem tűnt a kerítés mögött. Akkor valami remegés fogta el. Egy székre dőlt s felzokogott, mint a gerle, kinek párja veszett el. Az anyja hozzásettett s lázas fejcséjéjé kezével simogatta gyöngéden s a gyermekével érző anya részvétellel kérde kérde.

— Annyira szereted?

A kis leány zokogott s mikor fájdalmas rohamjai szünetek, a sírás közt gúnyogte:

— Mamuskám ... ne ... haragudj ... sohse ... látom ... többé ...

(Vége következik.)

magyar alkotmányban, mint alkotmány biztosíték szerepel. Tudjuk, hogy a vármegyei közgyűlés — mint annak képviselője — van hivatva élénk érdeklődéssel örködni a kormány működése felett, a szükség szerint megnyilatkozni még az uralkodóházzal szemben is.

Gyakorolhatja-e ezen legfőbb és elsőrendű jogát és kötelességét Csikvármegyének azon törvényhatósága, a melynek nem lehet évenként keresztül más mint Uz és Veresvölgyi törvényeket, csemete ültetési novellákat hallani, gyakorolja-e a statum alkotás, és autonómikus jogait, akkor, amikor az igazi közigazgatási fontos kérdések előtt a melyek néha az egész vármegye gazdasági viszonyait érintik a legérzékenyebben, tömegestől vonulnak ki a tagok egy-egy 6000. koronás hecc után. Gyakorolhatja-e igazi hivatását akkor, a mikor a tagok panama hírekkel megtelten erős pártokra oszlanak úgy, hogy a legrealisabb kérdések megbirálása sem menekülhet meg annak izétől. Legyünk őszinték! Igazi nyűg és teher a törvényhatóságon a magánjövők kezelése, olyan nyűg, amely megakadályozza a vármegyét abban, hogy a magyar történelmi alkotmányban neki jutott hivatásának eleget tessen — olyan nyűg a melyet le kell vágni.

Dr. Gaal Endre.

HIREK.

— **Közigazgatási bizottsági ülés.** Vármegyéni közigazgatási bizottsága folyó hó 14-én tartja rendes havi gyűlését.

— **Esküvő.** Folyó hó 6-án tartotta esküvőjét Löcherer Andor csendőrhadnagy özvegy Nagy Sándorné leányával Nagy Irénkével. Gratulálunk.

— **Évzáró vizsga.** A földmives iskola növendékeinek folyó évi évzáró gyakorlati vizsgája szeptember 13-án délelőtt 8 órakor lesz.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Eördögh Béla végzett bölcsészethallgatót a XI. fizetési osztály 3. fokozatába a csikvármegyei tanfelügyelőséghez tollnokká nevezte ki.

— **Százezer korona székelyföldi kisgazdáknak.** A földmivelésügyi miniszter a székelyföldi miniszteri kirendeltség előterjesztésére elszámolandó előlegképen százezer koronát utalványozott ki az országos szarvasmarhtenyésztő alaphoz, abból a célból, hogy takarmányhiányban szenvedő vidékeken lakó székely kisgazdák közt, hol elegendő takarmány rendelkezésre áll, vételárkedvezmény mellett kioszthassa.

— **A király hazajött.** Folyó hó 8-án délután jött be a nyugati pályaudvaron az udvari vonat, amelyen a király egy hónapi tartózkodásra közénk érkezett. Fogadására az ünnepi díszbe öltözött Budapest utcáin óriási lelkes emberáradat indult meg, hogy királyhűségét, hódolatát és szeretetét impozáns megnyilatkozással már ott mutassa be, ahol az őz király a magyar székes főváros földjére lép. Már korán délután megkoszorózkodott az utcai forgalom, azokon az utvonalakon pedig melyeken elhaladt, már abéd után beláthatatlan nagy tömeg sorakozott. Százhuszezer ember sorfala között hajtattott fel a király budavári palotájába. Amerre kocsija elhaladt, mindenütt a magyar szív föllendült érzésével éltették. Esztendőnk óta nem volt olyan királyi fogadtatás a fővárosban, mint tegnap, amikor a magyar hűség újjongó szeretete üdvözölte a nagy betegségéből felépült hetvennyolc éves uralkodót. Utját virággal hintették be a gyermekek, akik az iskolákból hosszú hosszú menetben vonultak fel a király fogadtatásához. — A magyar nép mindig királyszerető volt. Jó vagy balsors, véres vagy békés napok idézhettek elő eltérést és harcot a nemzet és király között, de a magyar nép királyszeretete a szívekben soha sem szűnt meg. Az utolsó esztendőnk erős harcain is viseltünk a királytól üttött vért sebet szívünkön s ime ma, amikor hazajött — mindent elfelejtve, megbocsájtva.

— **A szülők b. figyelmébe.** A gimnázium főtanfőnökeinek rendelkezése alapján a csiksomlyói főgimnázium igazgatója tisztelettel tudatja a szülőkkel és gyámokkal, hogy fiaik, illetőleg gyámoltjuk erkölcsi és tanulmányi előmenetele érdekében a tanárokkal szükséges megbeszélések helyétől a főgimnázium épületében az ifjúsági könyvtári helyiséget jelölte ki, ahol a tanár urak

az alábbi jelzett napon és órákban az őket felkeresőknek rendelkezésre állanak és a maguk működési körükben a tanulókról felvilágosításokat adnak. Igazgató a hivatalos órákban (délelőtt 8—12., delután 2—4.) Brassai Károly szerdán 10—11. Csató János hétfőn 10—11. Eröss József szerdán 9—10. Ferencz Gyula szerdán 10—11. Iványi Antal csütörtökön 10—11. Jakab Antal hétfőn 8—9. Kassai Lajos hétfőn 9—10. Király Henrik dr. csütörtökön 10—11. Márton István csütörtökön 10—11. Mayer János kedden 9—10. Pap András hétfőn 11—12. Rész János szerdán 10—11. Stíviberr Ottó pénteken 9—10 és Szilávik Ferenc szombaton 9—10. óráig.

— **Eladó szálás takarmányok nyilván-tartása.** Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter a következő felhívást intézte a gazdasági tudósítókhoz: Az eladó szálás takarmánykészletek kimutatásának minél teljesebb és pontosabb összeállítását a takarmányhiányban szenvedő vidékek állattartó gazdaközönsége érdekében igen fontosnak tartván, ez uton is felkérem a t. gazdasági tudósító urakat, hogy ezen ügyben 155—T. eln. szám alatt itt újból közölt körlevelem állandóan szíves figyelemben tartani s az ott kitett határmérekben az eladó szálás takarmánykészletről hozzám jelentést tenni sziveskedjék.

— **Eltett szerkesztő.** A Marosvásárhelyen megjelenő »Hírlap« szerkesztőjét: Dénes Imrét, Máthé Gyula a »Székely Lapok« szerkesztője terhére elkövetett becsület-sértésért a kir. törvényszék ma két havi fogházra, mint fő- és 200 korona mellék-büntetésre ítélte. Elmarasztalta 50 korona költség megtérítésében is.

— **Árkossy Jenő és Borbély Lajos,** a marosvásárhelyi református kollégium VIII. osztályos növendékei hihetetlen turista kirándulást rendeztek a nyári szünidő alatt. Három hónap alatt gyalog 3500 kilométer utat tettek meg. Bejárták Nyugat-Európa nagy részét, gyarapítva ismereteiket személyesen szerzett megfigyelésekkel. A két utas e hó 10-én érkezett haza Marosvásárhelyre, ahol nagy érdeklődéssel fogadták a megtért ifjakat. — Levelükből vesszük a következő részletet, amely némileg megvilágítja szép vállalkozásuk eredményét: »Budapest, Komárom, Pozsony, Bécs, Linz, München, Augsburg, Frankfurt, Mainz, Coblenz, Köln, Düsseldorf, Utrecht, Amsterdám, Hága, Rotterdam, onnan hajóval Londonba, hol két hetet töltöttünk, mint a magyar kiállítás vezetőszékeinek és egy idegenbe szakadt igazán lelkes magyar urnak vendégei. Alos megfigyelésünk tárgyává tehetők London, mivel vezetőikben és magyarzatokban, meg felvilágosításokban nem volt hiányunk. Tanul voltunk Edvard királynak a magyar kiállítás történetét látogatásának. Ott voltunk az olimpiai versenyek nagyobb napjain, így pl. a marathoni-futáson és az angol királyné által végzett dijkiosztáson. Igazolól könyvecskéket, melybe minden községben gyalog utazásunkat igazolták, emléksorokat írtak, Londonban a Citi »koronázatlan király«, a lordmajor pecsételte és írta alá.

Visszafelé Calaisig hajóval, onnan pedig Amiensen keresztül érkezünk a francziák fővárosába, Párisba, hol csaknem egy hetet töltöttünk a nagy franczia királyok korára emlékeztető történelmi nevezetességek, meg a párisi élet megismerése végett. Utunk a franczia alföldön, meg a Jura-hegységen vezetett keresztül Genfig, honnan a mesés szépségű Genfi-tó melléknél és a nagy Szent-Bernát jégziklája között értünk a már általunk ismert Italia földjére. Milanóban, Velenczében csak pár napot töltöttünk, azután az Adrián átjöv, a »magyar«-nak nevezett Fiuméba. Utunk nem volt minden veszély és kaland nélkül. Legnagyobb volt utitársamnak, Borbély Lajos barátomnak a szerencsétlenség, mely a nagy Szent-Bernát egyik jégziklájáról való lezuhanása következtében érte. De hála Istennek, egy pár óráig tartó eszméletvesztésen, láb kifízomódáson, meg kisebb zúzódásokon kívül nagyobb baj nem történt. Általában jól volt dolgunk egész utunk alatt, mert mindenütt a nyugati népek ismert vendéglátásában részesültünk. Elmondhatjuk, hogy azt a sok fáradságot, melyet kiállottunk a három hónap alatt — naponta 65—70 kilométer — (Ezt már alig hiszi el valaki. Szedő.) bőven kárpótlották a városok nyújtotta műkincsek és látványosságok és a szebbnél-szebb vidékeknek az élvezete.

— **Az E. K. E. kirándulása a Gyilkostóhoz.** Szépen sikerült kirándulást rendezett az E. K. E. folyó hó 7-én a Gyilkostóhoz. Mintegy 35-en voltak, közöttük hölgyek is, az ország különböző részeiből, s mondhatom, olyan panorámát, amilyent a gyergyói havasok mutattak, aligha láttak még azok is, akik Schwájz világhírű szépségeit is megtekintették. A kiránduló társaság tagjai Gy.-Szentmiklós városa és Mélik István gyergyóremetei birtokos vendégei voltak.

— **Katonai önkénykedés.** A Marosvásárhelyen megjelenő »Székely Ellenzék«-ből olvassuk, hogy a Nyárádszeredán átvonuló katonaság milyen önkényesen viselkedett a polgárság, illetve a polgárság tulajdonával szemben. Mielőtt magát az eljárást eléggé el nem ítélték kritika tárgyává tennénk, leadjuk szóról-szóra az ott történetet. Augusztus 27-én este 9—10 óra között megérkezett oda a 63-ik gyalogezred egy hadnagya s a községi bírónál az érkező 4 tiszt és 60 legény elszállásolása végett intézkedést kért. A községi bíró haladéktalanul gondoskodott az elszállásolásról. Am 28-án megérkezett 55 tiszt és 1200 legényből álló 63-ik gyalogezred is 30 lóval s a nélkül, hogy a községi bíró segélyt igénybe vették volna, az elszállásolást az ezred önkényesen végezte és pedig olyan brutalitással, hogy Márton József tb. főszolgabíró lakását edes atya tiltakozásának daczára Kőnczey István ottani lakatos mester által felnyitatták, szobáit berondították s veteményes kertjét a szó szoros értelmében feldúlták. — Szabó Sándor ottani lakosnak évek óta súlyos beteg az edes anyja, mégis kapuja tetején másztak be; fát, szalmát hordtak oda s tábor ütöttek lakásán. Pintye Pétertől erőszakkal csebreket vittek el. — Tudomásunk szerint az 1879. évi XXXVI. törvényczikk 10. §-a intézkedik világosan, hogy a tisztviselők lakásai a katonai elszállásolástól mentesítve vannak; daczára, hogy figyelmeztetve lettek Márton József tisztviselői voltára, a törvényt nem respektálták. Körösi József főszolgabíró hivatalos ügyben távol volt, mikor hazaérkezett, az esetről értesült, s sürögősen megtette jelentését a vármegye alispánjánál. Reméljük, meg lesz a jelentésnek a kívánt fogantatja. Elvégre is a hadsereg gyakorlata még nem »háboru« s kíméletesebb elbánást érdemel az a polgárság, amely a hadsereg eltartásáról gondoskodik.

— **Vármegyei hivataloszlók mozgalmá.** A vármegyei hivataloszlók országos mozgalmát indították anyagi helyzetük javítása érdekében, miért is elhatározták, hogy belépnek az országos egyesületükbe s a parlament elé memorandumot terjesztenek, amelyben kérik fogják helyzetüknek javítását. A vármegyei hivataloszlók mozgalmá jogos és igazságos is, mert a megváltozott gazdasági viszonyok mellett mostani javadalmazásukból alig lehet megélni.

— **A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara** most küldötte szét évi jelentését, amelyben kimerítően és szakértelemmel foglalkozik iparunkkal és gazdasági viszonyainkkal.

— **Uj székely képviselő.** A székelyudvarhelyi megválasztott választókerületben augusztus 27-én volt meg a képviselőválasztás, ahol egyhangulag Solymossy Endre odavaló tanárt választották meg. Solymossy a függetlenségi pártnak lelkes híve, benne a székelység munkás képviselőt kapott.

— **Erdélyi főispánok a belügyminiszternél.** Andrassy Gyula gróf belügyminiszter, aki jelenleg tiszadobi birtokán nyaral, több erdélyi főispánt táviratilag magához rendelt, hogy a választókerületek beosztásáról velük tanácskozzék. A főispánok ugyan is a belügyminiszter rendelkezésére az idei nyár folyamán közigazgatási konferenciákat tartottak meggyükben a választókerületek tervbevett új beosztása dolgában. Az ország többi részében ezeket a konferenciákat az ősszel tartják meg s most előre csak azok a főispánok referálnak a belügyminiszternek, akik már megtartott értekezleteiről számolhatnak be. Felsőbb helyről vett értesülések szerint, valószínűleg vármegyéinkben is változásokat fog előidézni az új beosztás. Ugy mondják, hogy Gyergyó elvették Csiklót s hozzácsatolódik Marostorda vármegyének Szászrégenen innen eső része s új vármegyéi fog alkotni. Viszont a megmaradt Csikhoz Háromszék-vármegyének — amely egészen feloszlott — innen eső részét csatolják ide. Nem tudjuk, mennyi alapja van ennek a kombinációnak, mindenesetre nem tartjuk lehetetlennek azt, hogy az új beosztással vármegyéink határai is változást ne szenvednének.

— **Öngyilkos ügyvédjelölt.** Dr. Jókai Elemér ügyvédjelölt folyó hó 5-én Marosvásárhelyen az »Oroszlán« nevű vendéglőben felfelötte magát. Öngyilkosságának oka állítólag az, hogy pár nappal azelőtt az ügyvédi vizsgán megbukott. Leveletet hagyott hátra, amelyekben hosszasan panasolja, hogy 8 hónapon keresztül minden erejét megtesztelte, tanult éjjel-nappal a vizsgára és mégis meg kellett buknia. — Dr. Jókai Elemér idegbeteg ember volt, akit utóbbi időben a sok tanulás természetesen még betegbé tett. Öngyilkosságának oka inkább ebben keresendő.

— **Székely szobrászunk.** Siklódi Lőrincz szobrász, vármegyéink szülője, akinek kiképzetéséhez vármegyéink is hozzájárult, ujjalag elismerést szerzett a székely névnek.

Bartha Miklós szobrász pályázati határideje lejárván, a szoborbizottság bírálat alá vette a beadott pályaterveket. Igen sokan adtak be tervezetet, amelyekre vonatkozólag a bizottság úgy határozott, hogy a megbízást nem adja meg egyiknek sem, hanem kiválasztja ezek közül az öt legjobb alkotást s azoknak mestereit felhívja új pályázatra. Az öt mester között van Siklódi Lőrincz is. A többi négy Istók János, Tóth István, Holló Barnabás és Szeszák Ferencz. A budapesti lapok elismeréssel szólnak ezen öt kiválasztott alkotásról s különösen sikerültnek említik az Istók János és Siklódi Lőrincz alkotását. A »Magyarország« Siklódi-féle tervezetről a következőket írja: »A Siklódi Lőrincz tervezete ismét a legjobbak közül való. Bartha áll a posztamens tetején, büszkén, csaknem kihívóan, a piedesztál alatt pedig ül a Génusz, kezében a diadalmas zászlóval. Bartha alakja erőteljes, beszédes, a génusz pedig sokatmondó. Azok közül a szobrok közül való, amelyek komolyan számba és szóba kerültek, s amelyek igazán emelték a pályázat szintjét. Megmintázva is lőkéletesen van a szobor.« Ehhez a szép eredményhez mi csak gratulálni tudunk. Reméljük, hogy Siklódi Lőrincz a szűkebb körű új pályázatnál is meg fogja állani a helyét és megkapja Bartha szobrára a megbízást. Siklódi Lőrincz a tél folyamán Csikszerezdába is el fog látogatni néhány napra, hogy egy pár csiki székely tanulmányt csináljon.

— **Öröm a kaszárnyában.** A hadügyminiszteri rendeletet nyomában vajmi ritkán szokott az öröm, vagy meglepedés lakadni. Most az egyszer azonban, úgy látszik, akadt mégis kivétel. Egy nagy pecsétes ordré érkezett a brassói kaszárnyákba, s amint kitudódott, hogy mit tartalmaz a komoly irás, nem kis öröm, vigásg keletkezett a katonák között. De hogy is ne örülnének a derék öreg bakák, akik három évig húzzák az ígát, ezik a komisz kenyeret, amikor azt jelenti a Bécsből érkezett nagy levél, hogy az idén két héttel hamarabb szabadulnak meg a gyöngyöletről, mint rendszeren. Az erről szóló rendelet már leérkezett az itteni ezredparancsnoksághoz. A rendelet úgy intézkedik, hogy a fegyvergyaraktok végével azonnal szabadsgolnival kell a legénységet. Természetes dolog, hogy ez a rendelet őszinte örömet keltett az öreg bakák között.

— **Borvíz-kartel.** Már ilyen is van. Az erdélyi borvízforrás-tulajdonosok és bérlok hírtelenjében gondoltak merészet és nagyot s a fogyasztó közönség rovására, annak az árát, mit az lsten ingyen adott, körülbelül 100 százalékkal feljebb állították. Természetesen nem egyébrt, mint a nagyobb nyereség kedvéért, mert a kezelési költség nem nagyobbodott, s ha eselleg nagyobbodott volna is valamit, elenyésző csekélység számba jön egy borvízes palack megtöltésénél. A fuvarköltések pedig a forrás-tulajdonosok terhére egyáltalán nem emelkedtek, mert az egyiknek sem tartozik részortjába s mindig maga a fogyasztó közönség közvetlenül fizette meg magának a fuvarosnak. Tudomásunk szerint október 1-től a minket legközelebből érdekő Répáti-borvíz ára a kartel következtében üvegenként 24 fillérre, a kásznói borvíz pedig 16—20 fillérre emelkedik fel. Ezzel az igazán indokolatlan eljárással szemben a fogyasztó közönség csak egyképen védekezhetik. Ezentul pártfogásába vesz egy hasonló értékű (s ilyen több is van) borvizet, mely a kartelen kívül áll s e mellett szükség esetére meghonosítja a szikvizgyárat. Azután lássák a kartelező urak, mit csinálnak. Majd adni fogják olcsóbban is, miként nem régen a mézárások megselekedték. Utóvégre is a szerencsétlen fogyasztó publikumot se lehet a végső szuszig kipréselni.

— **Marhaárak.** A napokban volt Gyergyó-Szentmiklóson és Csikszépvizen az országos vásár. A két helyről, az idegenből, különösen Háromszék-vármegyéiből idesereglett vásárlók mintegy 8000 marhát vittek el. Bár a kereslet s az augusztusi esőzések folytán javult takarmány viszonyok miatt a marhaárak emelkedtek, mégis túlságos olcsó áron kelet el.

— **Tüzek.** Folyó hó 9-én délután egy órakor Alfalu község alszégi részében tűz ütött ki, amely hat épületet elhamvasztott. Ugyancsak 9-én éjjel egy órakor kigyuladt gyergyóalfalvi Ávéd János nagy istállója és leégett.

— **Uj Magyarország»** címmel Budapesti társadalmi, művészeti és irodalmi folyóirat indult meg Kemény Vilmos és Lázár István szerkesztésében. A folyóirat főmunkatársai: Kosztolányi Dezső és Náray Aurél; azonkívül több neves író, mint munkatársak. A lap első száma 1908. november 5-én jelenik meg, és pedig havonként kétszer, 5-én és 20-án. Előfizetési ára egész évre 5 korona, félévre 3 korona.

— Az alkohol ellen. Azon társadalmi bajok közül, melyek hazánk kulturáját, népünk egészségét és anyagi jólétét veszélyeztetik, első sorban áll az alkoholizmus és így mindenkinek, kinek hazánk kulturája és a nép jóléte szíven fekszik, kötelessége az ezen népelesség ellen indítandó küzdelembe részt venni. A magyar társadalom is kezd belátni, hogy az alkoholelleses küzdelem nem egyes idealista rajongó utópiája, hanem egy fontos és nagy jelentőségű szociálhigiénikus probléma, melynek megoldásában részt venni egyaránt kötelessége az államhatalomnak és a társadalomnak. Mutatja ezt tisztán az az érdeklődés, mely néhány év óta az alkoholkérdés tudományos oldalára iránt mind szélesebb körökben észlelhető. Hogy ezen érdeklődést kielégítse Általános Közjótékonyági Egyesület alkohol-bizottsága elhatározta, hogy folyó évi október hó 5., 6. és 7-én a fővárosban tudományos alkoholelleses tanfolyamot létesít. A tanfolyam munkarendje a következő: Október hó 5-én d. u. 6 óra, dr Entz Géza egyetemi tanár: az alkoholkérdés biológiai szempontból. D. u. 7 óra, dr Korányi Sándor egyetemi tanár: az alkoholi, mint körököző. Október hó 6-án d. u. 6 óra, dr Stein Földpál: alkohol és agyműködés. D. u. 7 óra dr Baumgartner Izidor koronaugyész-helyettes: alkohol és bűntettek. Október hó 7-én d. u. 7 óra, Rosenberg Agusta tanár: alkohol és iskola. D. u. 7 óra, Gieswein Sándor országgy. képviselő: Az alkoholkérdés szociálpolitikai jelentősége. Az előadások a »Társadalmi Múzeum« előadási termében (IV., Mária Valeria utca 12.) tartanak meg. A tanfolyamon való részvételi díj 3 korona. Közhasznú és kultúraegyesületek, valamint a munkásegységek hivatalos kiküldöttei, továbbá tanárok, tanítók és főiskolai hallgatók, kellő igazolás mellett, ingyen jnyeben részesülnek. Felhívjuk mindazokat, kik hivatalos állásuk, vagy társadalmi működésüknek fogva a közegészségre, a népevelésre és a népművelődésre befolyással bírnak, hogy ezen tanfolyamon minél nagyobb számban vegyenek részt. A tanfolyamban résztvevők részére, jelentkezésük és a részvételi díj beküldése esetén, mérsékelt vasuti jegyet eszközölünk ki. Jelentkezések az Általános Közjótékonyági Egyesület titkárához dr Lányi Márton urhoz (VI., Eötvös-utca 8.) intézendők. A tanfolyamot előkészítő bizottság nevében: gróf Csáki Albán, elnök. Lukács György, alelnök.

— Vasuti szerencsétlenség. Hétfőn reggel 5 óra 15 perczkor a Brassából Háromszék felé elindult személyvonat Prázmár-állomásra a rendesnél később érkezvén, az utána indított tehervonat állítólag a jelzés figyelmen kívül hagyása folytán — az állomáson a személyvonatnak szaladt. Az összeütközés következtében tíz utas megsebesült. Román József vonatvezető és Stenke Ferenc fékező súlyosan megsérültek. Négy kocsi összetört. A közlekedésben nagyobb zavar nem állott elő. A nagyobb szerencsétlenségtől a tehervonat vezetője mentette meg a személyvonat utasait, mert amint észrevette, hogy a személyvonatnak rohan vonata, azonnal ellengőzt adott, amely a tehervonat menetességét annyira csökkentette, hogy a tehervonat két utolsó kocsija felszaladt a postakocsira. A lassu sebességgel menő személyvonatot már nem tolhatta olyan erővel, hogy nagyobb szerencsétlenség történhetett volna.

— Tűz Borszákon. Mint Borszákról írják, folyó hó 3-án Borszék-fürdő közepén ismeretlen okból tűz ütött ki s ott egy szép, modern új villát, a Szebeni Gerő gyergyószentmiklósi járásbíró nyári lakát elhamvasztotta. Mentésre gondolni is alig lehetett, mert bár közelben nagy víztartók vannak, a segítő kéz hiánya miatt a gyorsan elharadódzó tűznek gátat vetni nem lehetett. A kár mintegy huszezer korona.

— Legejt fátelp. A háromszék megyei Kovászna község vasútállomása közelében levő s mintegy négy kilométernyi hosszúságban húzódó fátelp, mely a Grödel cég tulajdona, a napokban, eddig ismeretlen okból kigyuladt. A nagy szárazság következtében beállott vízhiány, valamint a szélvész miatt, a tűz lokalizálására gondolni sem lehetett. A tűz, mely a husz kilométer távolságban levő Kézdivásárhelyről is látható volt, a közelben levő falvakat is veszélyeztette. A kár óriási, azt most megállapítani még lehetetlen.

— Gyermek lap. Perényi Lajos, székesfővárosi tanító, az ő megszokott kedélyes hangulatával, igen változatos, kedves kis lapot szerkeszt az apró emberek, a gyermekek számára »Apró Ujság« czimen. Az első szám most szeptember elsején jelent meg Budapesten (Thököly-ut 40., Löblövit Zsigmond nyomdájában). Ára 4 fillér, postán szállítva 6 fillér. A csinos, eredeti rajzokkal és változatos tartalommal megjelent hetilapot ügyelemre ajánljuk.

CSARNOK.

Rózsabokor...

Rózsabokor ez az élet,
De rajt' rózsát nem ismerek,
Mert nekem csak tövis terem,
Légy az enyém szép kedvesem.

Tele van a szívem...

Tele van a szívem, tele van a lelkem,
Bubánatos az én fiatal életem.
Hiába, hiába, szerelembe estem,
Hol van az az orvos, ki kigyógyít engem?

Te vagy az az orvos, te vagy barna kis lány,
A te szemed fénye ragyogott én reám.
Kökény szemed fénye, ettől vagyok beteg,
Adj egy csókot hamar, mindjárt jobban leszek.

(9.)

A gyár.

Zugott a gyár vadul, megszakítás nélkül,
magas kémenyén keresztül egyre ontotta a sűrű fekete füstöt — a nehéz fojtó gyári füstöt — s befertözte vele az illatos levegőt.
A munkások serege lihegve, verítéket izzadva dolgozott benne. Egymásután hordták a hatalmas gerendákat a gép elé s az pedig, hogy elkaphatta vasfogaival, képes sikoltással szaladt végig rajta.

Fáradtak voltak az emberek, de a gép, ez a felhetetlen moloch, annál éhesebben, annál türelmetlenebbül ordított táplálék után, hát csak hordták neki elcsigázva, megroggyó térdekkel.

Szóval jól ment a munka.
Ezt gondolta magában az az ifju is, aki most lépett ki a gyár kormos kapuján.

Elegáns szép ifju volt, izmos nyulánk termetű. Hófehér kalapja — melyről azt beszélték a falusi leányok, hogy olyan mintha szalma volna, de még sem az — beárnyékolta szép barna arcát.

Divatos kellemes melodiát füttyörszített, miközben könnyed léptekkel haladt végig az ösvényen, le egészen a rétig, hol szép úde, nótás leányok szénát szarítottak.

Csobogó patak partján árnyékos fa alatt, ott találta a leányt, akinek olyan volt az arca, mint a szép városi kisasszonyoké, gömbölyű és fehér, s a kiről tereferelő néni-kék, ha szapora léptekkel elhaladt előttük, azt mondták »hogy még nagy szerencsét tehet«.

— Katica! — Jó napot Katica — szólította meg, segítse-e szénát szarítani?

A Katica pedig — hiszen az Alfréd ur valahányszor csak ebédet vitt az apjának a gyárba, mindig elévődött vele, bátor volt hozzá s csintalan biztató mosolylyal az ajkán azt felelte, hogy — igen.

El is pirult belé, vagy talán az Alfréd ur izzó tekintetétől? Mert oh, hogy égtek a férfi szemei! Perzsellek, mint a forró nyári napsugár.

És a szegény kis leányt elfogta a láz. Mint a megjédt galamb, félve, remegve keresett menedéket; lesütötte szemét, de az a szempár úgy is oda lövette forró sugarait.

Nem volt menekvés. Lassan félálomban emelte fel fejét s lázas tekintete elmerült a férfi szemében.

Alkonyodott. A gyár pedig még vadabul zugott, mint azelőtt. Rémes morajló zugása — vagy talán az elcsigázott fáradt emberek összeolvadó sohajtása betöltötte a tájat.

Hűvös szél lebegett s a füst felhőt óriási gyászfátyolként vonta végig a föld felett.
Szegény kis leány! Csobogó patak partján, sötét haragos vén fa alatt ott állott némán, mozdulatlanul mélységes szomorúsággal megtévelyedett szívében.

Valami kimondhatatlan keserűség fogta el s feltört a kebléből a csendes elfojtott zokogás, de a gyár az a könyörtelen moloch, mely mindent befertöz és mindent fel-emész — gunyos kacagásként — tovább hallatta rémséges zaját.

Mikor vége volt a munkának s hazafelé mentek az emberek, izgatottan sugtak össze, hogy valami történni fog, mert Alfréd ur földhöz vágta a legényt, a szép Katica szeretőjét, amiért, hogy az elébe állott s azt mondta neki, hogy az urfi ne járjon a rétre, mert baj lesz.

Hát igaz is! Mit akar az Alfréd ur a szegény ember leányával?

Le sem pihentek — hiszen holnap és azután sokáig úgy sem lesz dolog — majd eleget alhatnak.

Nem lepődtek meg tehát, mikor felcappolt a láng vakító fényzőn verte szét az éjszakát.

Kitágult szemekkel, gunyos kárörömmel nézték a pusztulást. Lebilincselte őket a pervers gyönyör s nem siettek oda segíteni — hadd égjen — kiáltották s nem juttott eszükbe, hogy ledúlt kémenye újból felemelkedik s újból jön egy fehér kalapos ifju ur, aki pajzán nótát füttyörszve sétál le az ösvényen, le egészen a rétig, hol meg-igézve várják a nótás úde szép leányok.

KÖZGAZDASÁG.

A huszvizgálat új rendjének módosítása.

A fogyasztó-közönség teljes melegezésére augusztus hó 1-ső napján lépett érvénybe Darányi földmívelésügyi miniszter rendelete a fogyasztásra kerülő hus rendszeres ellenőrzése és vizsgálata tárgyában. Ezen rendelet tervezetét annak idején megküldték az összes érdekelt köröknek, melyek azt letárgyalván, a fogyasztó-közönség érdekében minden változtatás nélkül magukévá tették, daczára, hogy elég szigorú intézkedéseket tartalmaz a husvizgálat pontos teljesítése érdekében. Most azonban, hogy a rendelkezés életbe lépett, sok helyről érkezett panasz a rendelet 114. §-ának azon intézkedése ellen, mely szerint:

„Közfogyasztásra szánt szarvasmarha, — más közsébbe (városba) szállítás esetén — legfeljebb 5 darabra vágható, melyeket az állatnak két hátulja (két hátsó negyede), két elje és szegye alkotják; kisebb állatok ugyanazon célból csak két egyenlő darabra vághatók. Ily állatok husát kisebb darabokban elszállítani tilos.”

Ezen intézkedés ugyanis akadályt képezett arra, hogy iparszerű értékesítésre, pl.: fürdő- és nyaralóhelyekre, közfogyasztásra szánt hus kisebb adagokban nem volt szállítható, mely az eddig megszokott rendet tehát hátrányosan érintette.

A felhangzott és indokolt panaszok következtében Darányi miniszter hozzájárult ahhoz, hogy a husvizgálatról intézkedő rendelet 114. §-nak fenti intézkedése megfelelően módosítsák.

A módosítás iránti intézkedés legköze ebből már meg is történik, azonban az eredeti intézkedés intenciójának megfelelően, melylyel ugyanis a miniszter biztosítani kívánta azt, hogy a fogyasztók érdekében csakis szabályszerűen megvizsgált és teljesen egészségesnek talált, s az azt igazoló helyegyzővel is ellátott hus kerülhessen szállításra.

Amennyiben tehát kisebb huskészlet szállítása is meg engedtetni a hivatkozott intézkedés módosítása révén, ez is csak akkor fog megtörténni, hogy az iparszerű értékesítésre más közsébbe (városba) szállítandó kisebb husküldevények vizsgálata is akként lesz eszközöndő, amint az a rendelet illető szakaszában a 114. § szerint szállításra kerülő állatrészletekre megállapítot.

Laptudtalanos és fömunkatárs: Dr. NAGY BÉNI

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

(Az e rovatban közöltékért a felelőség a beküldőt terheli.)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Megkezdődnek az iskolák. Minden apa megindul bevásárolni fiának irkát, tollat, gumit, papírt, rajzszereket az iskolai regula szabályai szerint.

Hogy a könyvek, rajzszerek a diáknak szükségesek s azokat mindenki köteles megszerezni, az természetes, de olyan reguláról még a mai napig semmiféle törvényben, rendeletben vagy statutumban nem olvastam, amely kimondaná azt, hogy a csiksomlyói gimnáziumban csak azokkal a festékekkel szabadna a diákoknak festeni, amelyek »Günther Wagner, Hannover und Wien, N. 3.« cégtől vannak vásárolva, s amelyeknek hátlapján szípen nyomtatott betűkkel díszlik, hogy: »Gelb, Grün, Cobalt-Blau, Schwarz vagy Spielbraun«.

Pedig szóról-szóra úgy van, hogy Brassai (Wolf) Károly csiksomlyói tanár ur nevezett cégtől egyik csikszeredei nyomdatudaljonos és papirkereskedő által megrendeltetett tízféle kis vízfestéket s kimondta, hogy köteles mindenki abból vásárolni, mert mást nem fogad el.

Ezen festékek éppen hatszor olyan drágák, mint a magyar érszilményűek — amelyekből a csikszeredei papirkereskedőknek raktáron vaggonszámra van készletük — mert tíz kisdarab 6 korona, holott azoknak a festékeknek darabja 10 fillér lévén, összesen 1 koronába jönne, ha a magyar gyártmányból szabadna vásárolni. Ha a festőművész, aki ezeket erő festményéhez ilyen drága festéket vásárolt azért, hogy a kép kiválóan finom legyen, megértem, de hogy az ötödik gimnázista tanulónak, aki akkor kap eszetét először a kezébe, miért kell hatszor drágább festékek tanulni a festészet művészetét, mint más gimnáziumbelinek s miért lehet ezt kizárólag a nevezett osztrák cég festékjeivel cselekedni, nem értem.

Arról pláne nem is beszélek, hogy a nevelés a tanárok kötelessége lévén, a diáknak már fiatalon a szívébe kellene csepegtetni a sovinizmust, mindennek a szeretetét ami magyar, nem pedig olyan példával járnai előre, amely legalább is megbotránkozot.

Csikszeredei, 1908. szeptember 10.

Egy apa.

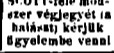
Egy konyhára két gazdaszony.

Folyó évi augusztus hó 27-én Ditrő községben, Kovács Lajos kir. törvényszéki bíró elnöke alatt megtartott erdőbirtokossági gyűlésen a lakosság közöhangjának alapján, az erdők zár alá helyezése határozatot el. Ennélfogva az adminisztratív ügyek vezetése köztudomásúlag a zárgondnoknak, mint ki-nevezett tisztviselőnek hatáskörébe tartozik, amely körülmény magában hordja annak lehetetlenségét, hogy az erdők adminisztrálását a zár alá helyezés előtt fungáló ugynevezett »Erdőbirtokosság« továbbra is vezesse, amely okserűtlen gazdálkodás kiválóan finánciális szempontból sem tűrhető meg, mivel a község zilált anyagi körülményei miatt egy ügynek vezetésére két hivatal betöltésének a költségeit fedezni képtelen. Ennélfogva kívánatos tehát, hogy a kir. törvényszék intézkedjék arról, miszerint a még fennálló s feleslegessé vált »Erdőbirtokosság« mielőtt eltöröltessék. Egyéb-iránt az erdők zár alá helyezése kifogás alá nem eshetik. A közöhang nevében!

Bíró Sándor.

A lélegzés

sokkal könnyebb már az első néhány adag SCOTT-féle Emulsió után is és ez a megkönnyebbülés napról-napra növekedik. — Ezren és ezren tapasztalták ezt az utolsó harminczkét éven keresztül. Épp ily szembe-ötölő a javulás az általános egészséget illetőleg. Étvágy és álom visszatér s az emésztés javul. Próbálja meg és meg fog erről győződni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módosított emulsiót a hátsó kerékjék egyelőre vessen!

Egy eredeti üveg ára 2K. 50 fill.

Kapható minden gyógyszerárba.

— Ami jól ízlik, az a szervezetnek rendszeren hasznosabb, mint a visszatetsző dolgok, különösen gyógyszererek. A »Scott-féle Emulsió« feltétlenül jó ízű, könnyen emészthető összeállítású s csukamáj-olajnak, mely a gyermekek is előszeretettel vesznek. Kapható a gyógyszerárakban.

31.5—1908 szám.

1—3

Pályázat.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közhírré teszi, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a külföldi ipari viszonyok tanulmányozása és az ott szerzett tapasztalatok itthon értékesítése céljából a kamara területére egy (1) 600 (hatszáz) koronás külföldi tanálmányi iparos ösztöndíjat engedélyezett, amelyre 1908. évi szeptember hó 25-én zárandó határidővel a kamara ezennel pályázatot hirdet.

Pályázhatnak a marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara területén (Marosvásárhely sz. kir. város, Marostorda, Csik, Háromszék és Udvarhely-vármegyékben) illetékes kézműiparosok.

A pályázati kérsébe a folyamodó lakhelye, családi és vagyoni viszonyai foglalkozása, előképzettsége, nyelvismerete, erkölcsviselése, esetleg tanulmányai, az általa esetleg nyert kitüntetések és végül az ösztöndíj elnyerése esetén, teendő utazás iránya részletesen megjelölendő és lehetőleg hiteles okmányokkal igazolandó, valamint az is, vajjon az illető katonai kötelezettségének eleget tett-e már és vajjon biztosítva van-e előtte és egy megfelelő külföldi gyárban, vagy műhelyben való alkalmaztatása esetleg valamely külföldi szakiskolába leendő felvétele.

Az illetőnek kötelezettséget kell vállalni aziránt, hogy az ösztöndíj külföldbeni visszafizetésének terhe alatt vissza fog térni hazájába s szerzett ismereteit itthon fogja értékesíteni. Azok, akik katonai kötelezettségüknek még nem tettek eleget, vagy az alól felmentve nincsenek, az ösztöndíjra nem számíthatnak.

A kiskorukért apjuk, vagy gyámjainak kell kezességét vállalni, a fenti kötelezettség betartása tekintetében.

Marosvásárhely, 1908. szeptember 8.

Tauszik B. Hugó, Szakács Péter, ktr. tanácsos, elnök, titkár.

